

מיכתבים

אישהשנה תשמ"ט

הטיפ והכנס

על היחסים בין רוברט מאקסוול למעריב («תשקיף», העולם הזה 30.8.89).

צד לי, אבל מישוה הכשיל את העולם הזה. רוברט מאקסוול, כמו גם נציגיו בארץ, לא מתערכים בשום היבט של עבודת המערכת במעריב.

באשר ליריעה שפורסמה בהעולם הזה, אני בטוח מלהוכיח דבריי, שכן ברוב העיתונים כבר התפרסם כי מאקסוול לא פרש מן המיכרו על בוק אינור, ולכן לא היה יכול לפסול יריעה (שעמדה בכיכול להתפרסם במעריב) האומרת שהוא החליט לפרוש.

למעריב אמנם היה טיפ כי מאקסוול כועס ומתכוון שלא להתחרות עוד במיכרו על בוק

עוד מועמדים לאישהשנה תשמ"ט, שהותו תיחשף, בעוד שלושה שבועות, מעל שער גליון ראשהשנה תש"ן של העולם הזה.

אם אפשר לבחור לאישהשנה לאישר-אלי, אז המועמד שלי לאישהשנה תשמ"ט הוא לך ואלנסה, איש סולידריות, שקרוב לזר דאי שינה, בערוב השנה, את פני ההיסטוריה ואת גורל האנושות.

בנימין מלוי, תל אביב

● **בין 38 אנשי השנה של העולם הזה עד כה היו חמישה לאישראליים:** איש השנה תש"ט, **גמאל עבד אל נאצר**; איש השנה תש"ך, **אדולף אייכמן**; איש השנה תשכ"ב **הד"ר רוברט סובל (יהודי אמ"י)**

קניא יני.

כרים שנאמרו, אך עצרתי בעדי. נתתי לבעלי שיח את ההודמנות המלאה להביע את רעיוני וזו ולפרט את תוכניתו. כתוצאה מכך ארכה השיחה כשעתיים, הרבה מעבר למה שניתן לעכל גם במקום הנרחב שהעמדנו לרשותה. היה צורך לקצר את התמליל המוקלט, וגם בשלב זה השתדלנו לשמור על הגינות גמור, רה, ולא לפגוע בהצגה הנכונה של הדברים, כפי שכאו מפוי.

אין צורך לזכור כי השיחה לא החלישה את התנגדותי לרעיון, אלא להיפך.

בשכועיים האחרונים הציגה הטלוויזיה הישראלית סדרה בריטית על פעלו של הלורד לואי מאונטבאטן, השליט הבריטי האחרון בהודו. על המירקע ראינו את מיכבע הט רנספר הגדול ביותר במאה ה-20: עקירתם של מיליוני הינדים ומוסלמים מעריהם ומכ פריהם, וכריחתם אל מעבר לגבול החדש בין הודו ופאקיסטאן, תוך כדי ביצוע זוועות נר ראות, שחיסות הדריות וטראגדיה שאין לה שיעור. איני מאמין שתיתכן אר זושהי צורה אחרת של טרנספר. לפי תפיסתו של גנדי יש שד לוש צורות של טרנספר, וכולן כאחת פסולות בעיני לחלוטין.

הצורה הראשונה היא, טרנספר פר בהסכם. בהסכם בין מי למי? בין ישראל לבין ממלכה ערבית כלשהי. כלומר: בהסכם בין כד הות שהם רויים לעם הפלסטיני, בניגוד גמור לרצון הציבור שה נוגע לו — מיליון וחצי בניי אדם שיירשו לשטש את נחלת אבר תיהם ולעבור לארץ זוה, תוך

הריסת ריקמת חייהם, עקירתם מגוף מולדתם והפיכתם לפליטים. גם במקרה הטוב ביותר, זוהי טראגדיה, שלא תוכל להתבצע בלי שד מוש בכוח. שום אדם הודול כמושגים דמוקרטיים וליברליים אינו יכול להסכים לכך. הצורה השנייה היא, טרנספר מרצון. גנדי עצמו רומז למה הוא מתכוון. הפיכת חייהם של הפלסטינים לכליכך בלתי-רנסבלים («מא גנט שלילי») עד כי ירצו לעוזב «מרצון». קל להעלות על הדעת איזו מידה של דיכוי תהיה דרושה כדי להשיג תוצאה זו, שעם שלם יקום וייעקר «מרצון» ממולדתו. מצב היהודים בפר ליו, לפני הפלישה הנאצית, היה כאין וכאפס לעומת מה שייררש.

הצורה השלישית היא גירוש תוך כדי מיל-חמה. גנדי אומר שאינו רוצה בכך, אך שהוא מוכן לכך אם תפרוק מילחמה. ושוכ: קל לה עלות על הדעת איזו מין מילחמה זאת תהיה, ומה יהיו מוראותיה, אם תהיה די ארוכה ודי אכזרית כדי לאפשר גירוש של מיליון וחצי בניי אדם.

בקיצור, אני מתנגד לרעיון זה בכל גימיו נפשי. אך הענקתי לגנדי ולתוכניתו את ההוד רמנות להרצות את תוכניתו לפרטיה, כדי שאתה תוכל להחליט בעצמך מה דעתך עליה.

א.א.א.א.א.

אני מזדה שהחלטה לערוך ראיון עם רחבעם (גנדי) ואבי היתה מלווה בלבטים קשים.

השאלה היתה: האם רעיון הטרנספר הוא נושא שמותר לאפשר לו ביטי חופשי ונרחב מעל לכימה דמוקרטית? או שמא עצם הרעיון הזה הוא כה אנטי-דמוקרטי, כה גועני, עד כי אסור להעניק לו לגיטימציה במסגרת חופשי הדיבור?

החלטתי, בסופו של דבר, כי יש לסמוך על האינטליגנציה שלך, הקורא. כאשר מוצגים לך פרטים של רעיון, במסגרת של שיחה רציונלית, תוך הצגת השאלות הענייניות, אתה יכול וצריך להחליט בעצמך מה דעתך עליו.

מכחינתי האישית, לא היה זה ראיון קל. אני מכיר את גנדי זה הרבה שנים. דרכינו הצטלבו לא אחת. יש לנו לפחות

תחביב אחד משותף (ההיסטוריה של ארץ-ישראל, בכל תקופר תיה). בשנות ה-50, כאשר היה גנדי איש אנ"מ בצה"ל, הוא חי ציא לאור, אחת לשנה, לקראת פורים, גליון של עיתון שנקרא האנס הזה. שהיה פארווריה מוש למת של העולם הזה. פעם, אחרי ההתנקשות בחיי נתן לי ייעוץ כיסחוני לגבי נהלי כיסחון אישי.

היו גם פרקים אחרים. כשה ייתי בכנסת נמסר לי על תקרית

שבה נרצחו ארבעה פלסטינים, שנלקחו בשבי אחרי שחצו את הירדן. לפני הריעה, גנדי היה קשור בזה. עוררתי את העניין בהצעה סודית לסדר-היום, שהועברה לוועדת-החוקר-הישראלי. הרמטכ"ל של א, חיים בר-לב, הודיע לי אז כי גנדי לא היה מעורב בתקרית זו, אלא קצין בכיר אחר, שנהרג לאחר-מכן. ביטלתי את ההצעה.

כאשר אימץ גנדי לעצמו את רעיון הס רנספר, התרחקתי ממנו. רעיון הטרנספר מיי צג כל אשר אני התנגדתי לו כל חיי. הוא מעורר בי פלצות.

אולם רעתי היא שאין טעם להתעלם מר עיון, שחלק מדעת-הקהל הישראלית נוטה אליו. להיפך, יש להניח אותו מתחת ולכוכית מגדלת, כדי שיתגלה כמו שהוא, באור המ ציאות. לכן החלטתי לערוך עם גנדי את השי-חה השבועית, שקיבלתי על עצמי לערוך מדי שבוע (ראה עמודים 21-18).

גם ניהול השיחה לא היה קל מכחינתי. כאשר אתה משוחח על נושא המקומם אותך בכל פרטיו, אתה נוטה לשסע את ברהשיחה שלך, להטיח בפניו את התנגדותך, להפריך את דבריו. אבל כאשר עורכים ראיון, התפקיד של המראייין הוא — לדעתי — לאפשר למראייין להציג את נקודת-ההשקפה שלו, תוך הצגת שאלות ענייניות לכירור הדברים. כך עשיתי גם הפעם. מדי פעם עמתי להתפרץ ולמחות על הדי

דיסנציק, מאקסוול ו, מעריב אין התערבות בעבודת המערכת

אינור, אולם לאחר כריקה התברר כי הדבר אינו נכון, ולכן לא פורסם.

עירוד דיסנציק, עורך מעריב, תל אביב

מחאה פלסטינית

על טיב נתינותו של יהודי, תושב הארץ, בשנת 1942.

כיהודי פלסטיני וכאחר ממיסדיהם הטכניים של השידורים הבריטים (המתחרתים

העולם הזה
השבועון של ישראל
 העורך הראשי: אורי אבנרי
 מנהל: אברהם סיטון
 מנהלת מחלקת-מודעות:
 רינה מיטרני

המערכת והמנהלה:
 תל אביב, רחוב גורדון 3
 (ת.ד. 136, מיקוד 61001)
 טלפונים: 03/232262/3, (03) 5230662
 פקס: 03/245130 (03)
 המו"ל: העולם הזה בע"מ
 הרפסות: הרפס חחדש
 הסצה: גר
 תל אביב, יד הירצים 7
 מלפון: 03/377056 (03)

המנהל הכללי: דויד גרשנבוין

ריקני, שנמלט לישראל, בחסות חוק השבות, מפני סוכני הבולשת האמריקנית שביקשו לעוצרו כמרגל סובייטי, ומשהסגור על-ידי ממשלת ישראל, הת אבד במטוס בבליעת רעל; אישהשנה תשל"ד, הנרי קוסינג'ר ואיש השנה תש"ל"ט, האיית-אללה חומייני.

הזכויות של רבין

עוד מועמד לאישהשנה תשמ"ט.
 ... מוכן מאליו, יצחק רבין, מי שהיה איש השנה תשל"ה, בהיותו ראש-ממשלה, הוא גם אישהשנה תשמ"ט. כל הסבר מיותר. ואם רווקא רוצים הסבר, אז זה בזכות שאיפשר את הקמת ממשלת האחרות הלאומית ב' ובזכות (אם זו המילה הנכונה) התמודדותו המתמשכת עם האינתיפאדה. רמי לביא, חולון

אין דימיון

על הדימיון בין הליכוד לאש"ף («הנדון», העולם הזה 16.8.89)
 יסלח לי מר אבנרי, אבל אני חולק על דעתו. אין כל דימיון בין תנועת החרות לתנועה לשיחרור פלסטין.
 חברי תנועת החרות אולי מרגישים נבי חורין, אבל הם בוודאי אינם משוחררים, לא מריעות קרומות, לא מריעות גועניות ולא מנהייה אחרי מנהיג גואל (השר שרון, למשל). לעומת זאת אפילו פלסטינים משוחררים, והתודה לאל שמצויים עוד כמה מיליונים כאלה מחוץ למחנות-המעצר של מדינת ישראל, כידוע עדיין אינם בני-חורין. יאסר דרוויש, נצרת